

10.1.1998

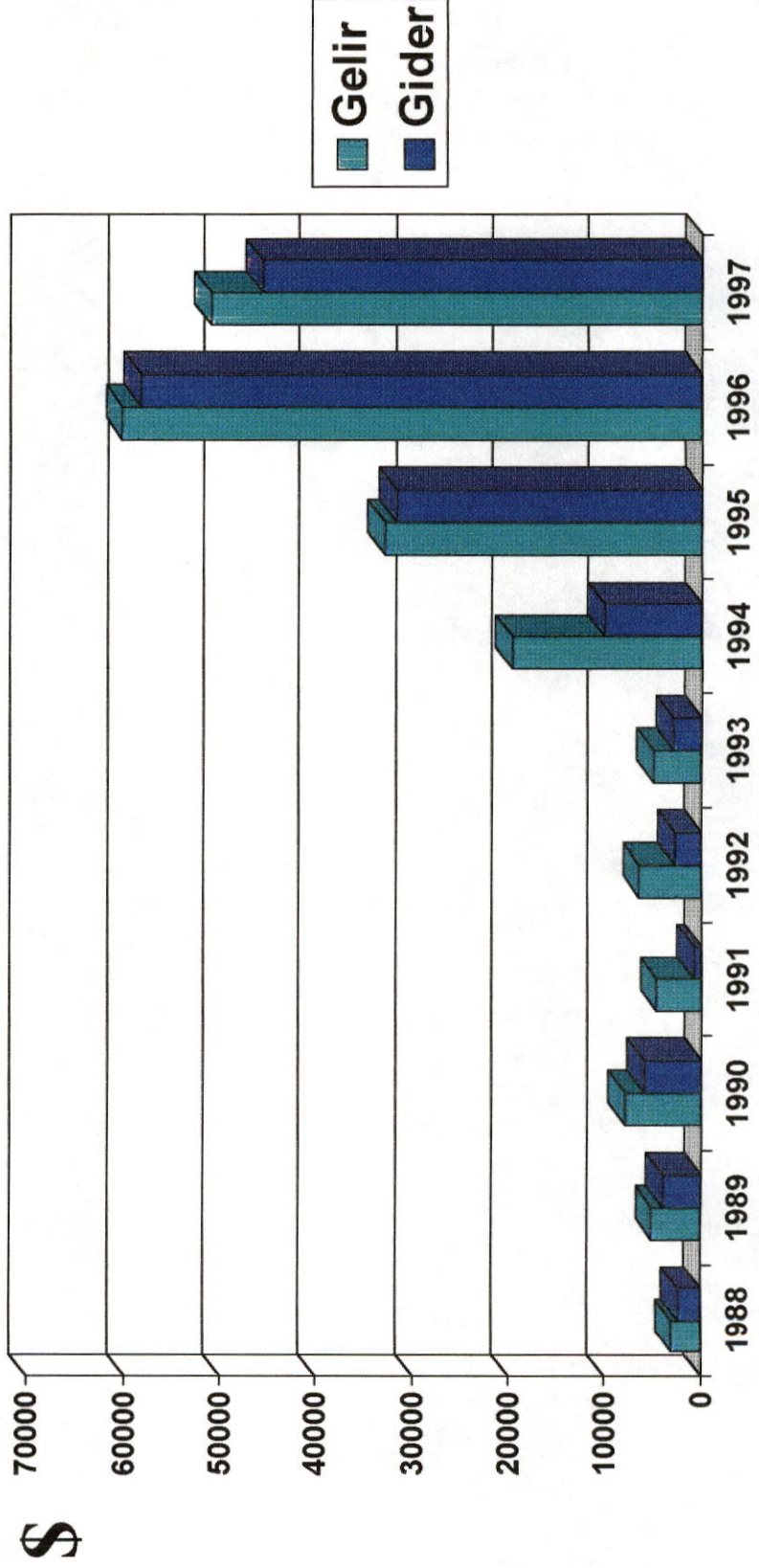
TÜRK PSİKOLOGLAR DERNEĞİ 1997 YILI FAALİYET RAPORU

Sayın Üyeler,

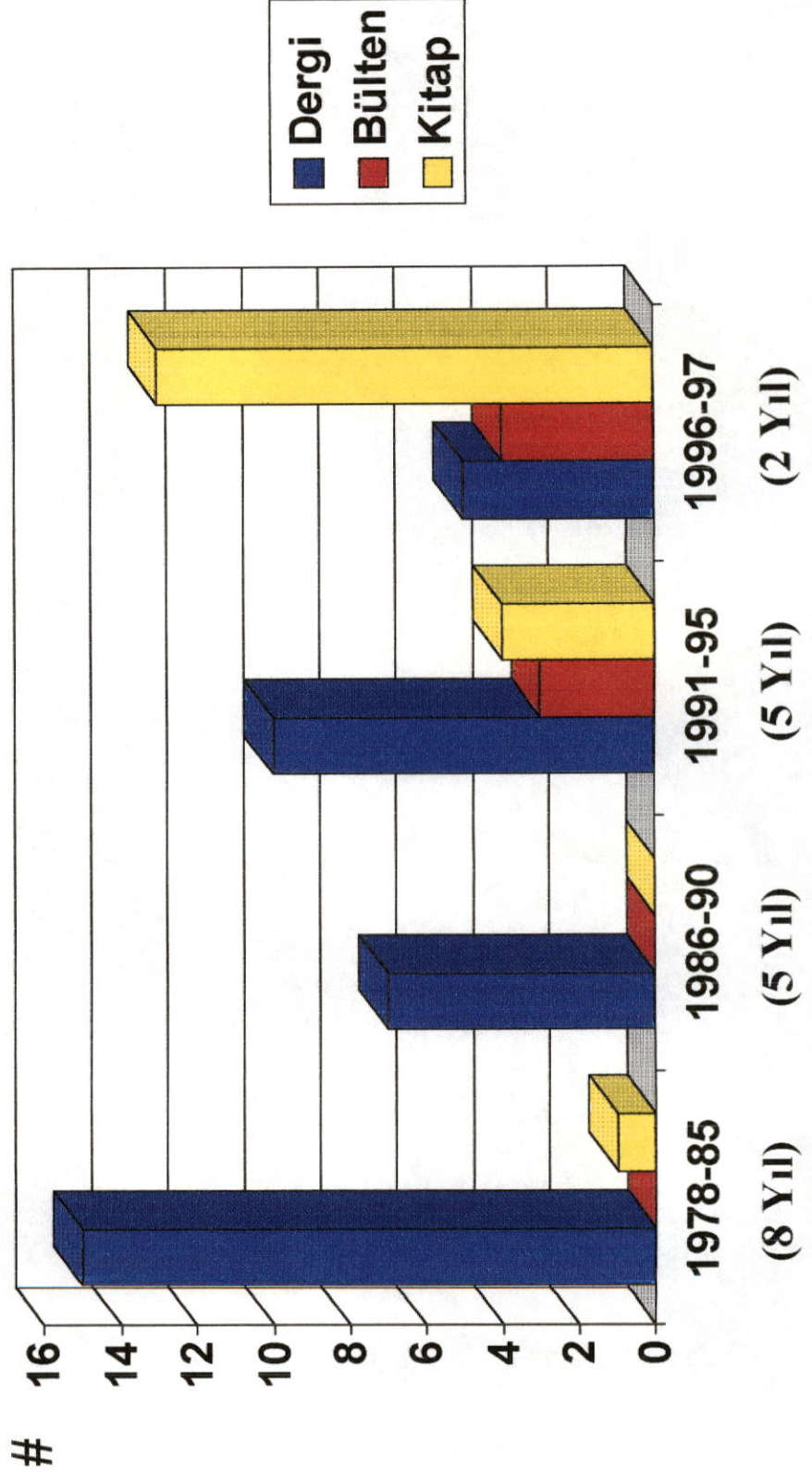
Türk Psikologlar Derneği'nin 1997 yılı çalışmaları aşağıda belirtilen başlıklar halinde sunulacaktır:

- ⇒ Yayınlar
- ⇒ Yeterlilik onayı hazırlıkları
- ⇒ Sürekli Eğitim kursları
- ⇒ Bilimsel Kongrelerdeki çalışmalar
- ⇒ Kamu Yararına Çalışan Dernek oluşumuzla ilgili rapor
- ⇒ Psikoloji Yazıları Dergisi'nin kurulması
- ⇒ Üye Profili Çalışması Raporu
- ⇒ Birleşmiş Milletler mültecilerle ilgili çalışmalar
- ⇒ Türk Psikologlar Ormanı kurma çalışmaları
- ⇒ Okul Öncesi Eğitimi çalışma grubumuzun raporu
- ⇒ Trafik Psikolojisi çalışmaları ve son gelişmeler
- ⇒ Bilgisayar altyapımız ve çalışmalar
- ⇒ Diğer etkinliklerimiz
- Özlük hakları
- Toplumsal konularda çalışmalar
- ⇒ Sonuç ve 1998 yılı hedefleri

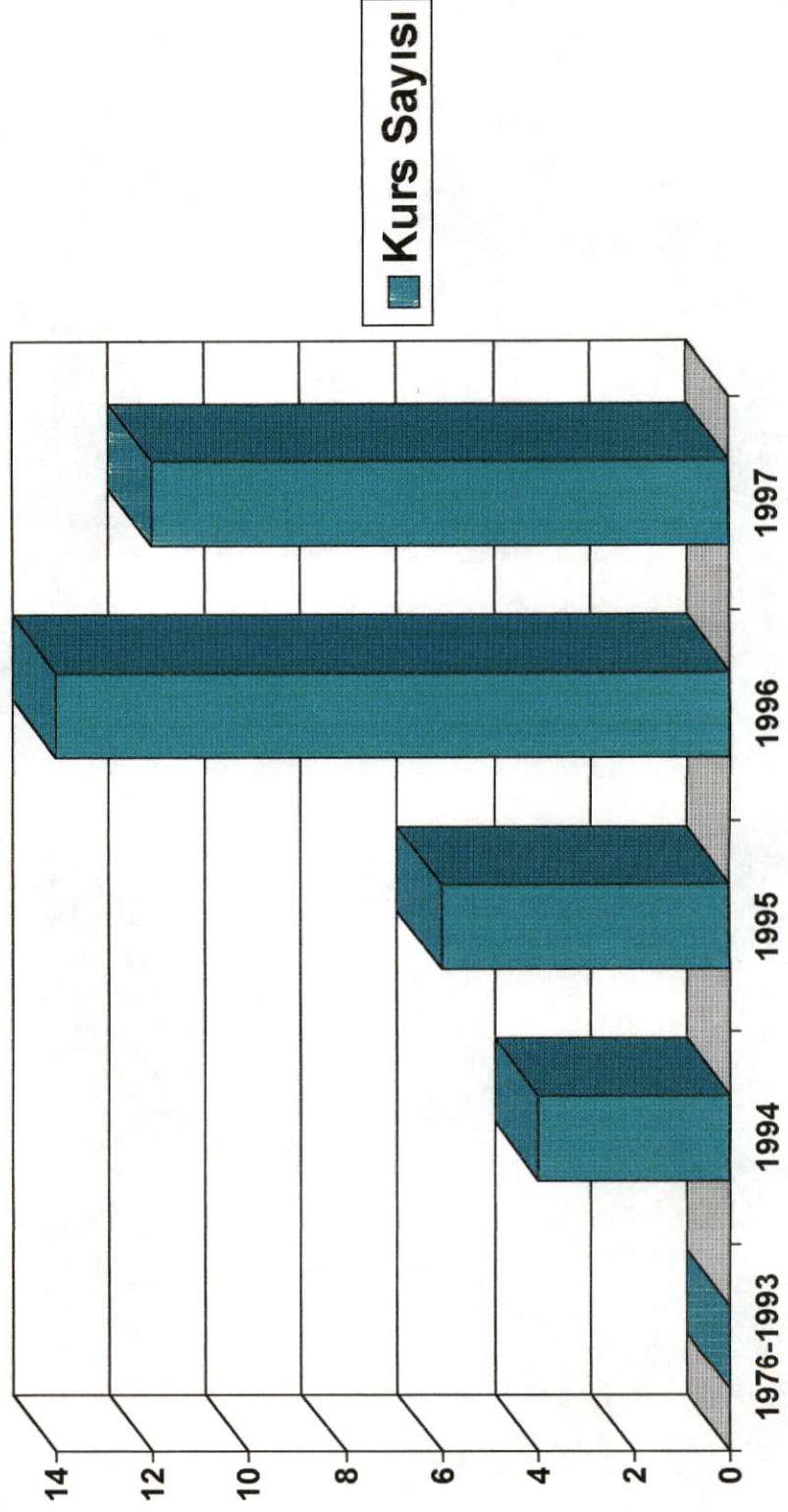
**TÜRK PSİKOLOGLAR DERNEĞİ
1988-1997 YILLARI ARASINDAKİ
GELİR ve GİDER DÖKÜMÜ**

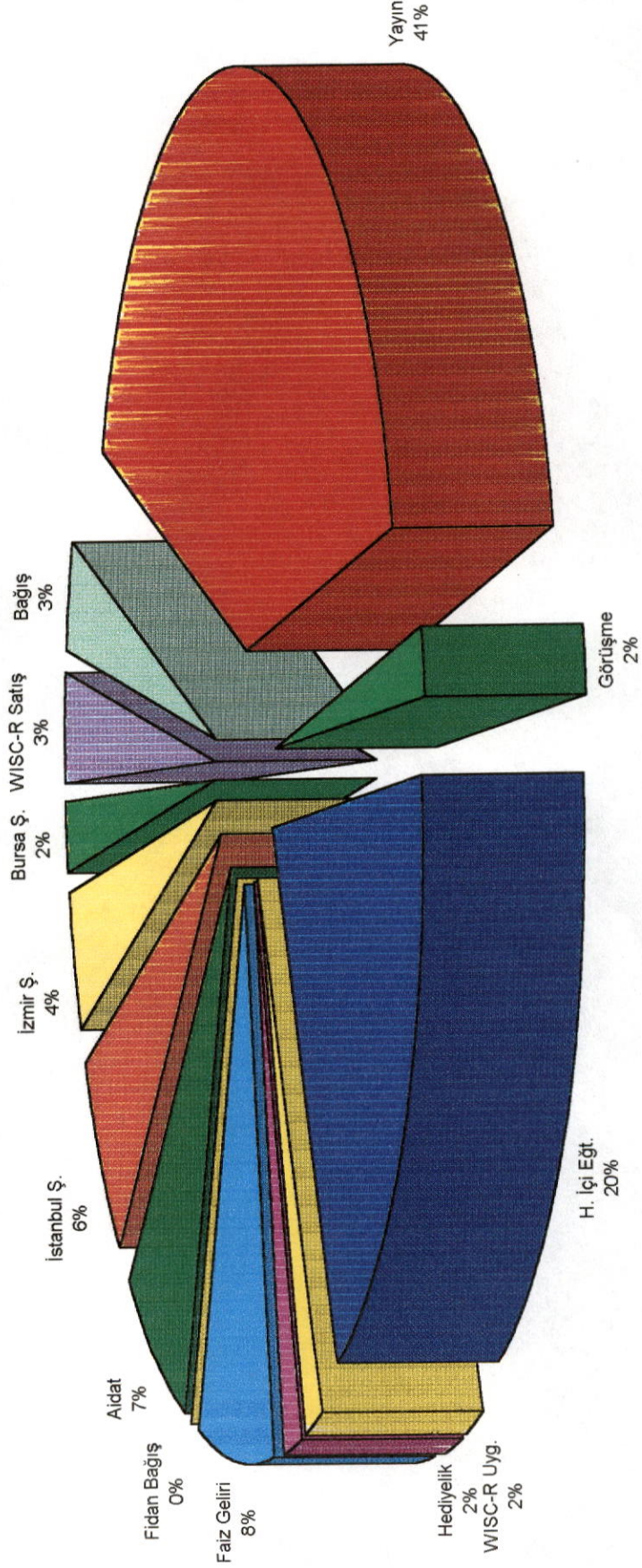
TÜRK PSİKOLOGLAR DERNEĞİ
1978 - 1997 YILLARI ARASINDAKİ
YAYIN GRAFİĞİ

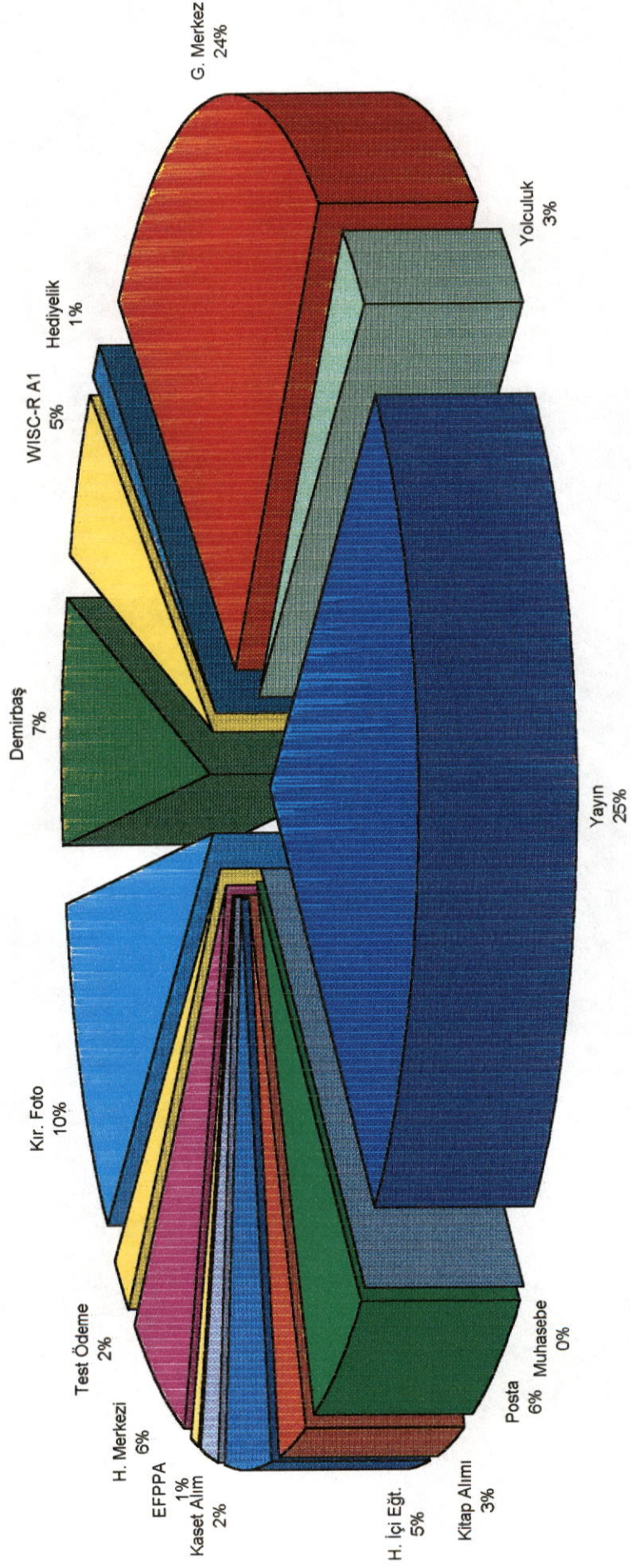
**TÜRK PSİKOLOGLAR DERNEĞİ
1976-1997 YILLARI ARASINDAKİ
HİZMET İÇİ EĞİTİM KURS SAYISI**

1997 Yılı Gelirleri Dağılımı

1997 Yılı Giderleri Dağılımı

YAYINLAR

Son yıllarda Derneğimizin en önemli gelir kaynağı yayınlar olmuştur. Sadece aidat gelirleriyle sınırlı kalsaydık, Derneğin minimum zorunlu giderlerini karşılayamazdık. Bu durum bu yıl da devam etmiştir.

Yayın çalışmaları, hazırlık, dizgi, kaynak sağlanması, baskı, dağıtım, tanıtım, pazarlama ve stoklama adımlarından oluşuyor. Derneğin bu yılki yayın etkinliklerinde birkaç nokta dikkati çekmektedir. Bunlar:

1. Gerçekleştirilen yayınların sayısında artış vardır ve bazı yayınların ikinci, hatta üçüncü baskıları yapılmıştır. Bu yıl da ortalama olarak ayda bir yayın gerçekleştirilmiştir.

2. Yayın maliyetinin bir bölümü için destek bulunmuştur.

Gerçekleştirilen yayınlar listesi

Bilişsel Davr. Ter. Ölçme: Sık Kullanılan Ölçekler
Tek Denekli Araştırma Yöntemleri
Endüstri Örgüt Psikolojisi (2 basım)
Türk Psikoloji Dergisi (39. Sayı)
Likert Tipi Ölçek Geliştirme Kılavuzu (2 basım)
Depresyonla Başa Çıkma (3. basım)
Bilimsel Psikoloji (2. basım)
Bülten 6. Sayı (Nisan)
Bülten 7. Sayı (Kasım)

Baskı aşamasına gelmiş, dizgisi başlamış yayınlar

Türk Psikoloji Dergisi (40. Sayı)
Farklılıklarla Yaşamak (Dergi özel sayı)
IX Kongre kitabı

Hazırlıkları son aşamaya gelmiş yayınlar

Eğitimsel ve Psikolojik Ölçme İçin Standartlar
Psikoloji Yazıları
Bilişsel Davranışçı Terapiler (2 basım)
MMPI Yorumlama Rehberi

Bu yılın yayın etkinliklerinde en fazla dikkati çeken olumlu gelişme, yayınlara maddi destek bulunmasıdır. Depresyonla Başa Çıkma kitabının 3. basımı için Roche firmasından, Tek Denekli Araştırma Yöntemleri kitabı için Eskişehir ve Anadolu Rotary Kulüplerinden, Endüstri Örgüt Psikolojisi kitabına Coca Cola'dan reklam, Bilişsel Davranışçı Terapilerde Ölçme kitabına Roche firmasından destek sağlanmış olması bir başarıdır. Bu yolla bu yıl toplam 1 milyarın üzerinde ek kaynak sağlanmıştır. Dernek bu yayınları kendi

olanaklarıyla ortaya koymakta büyük zorluk çeker ve kaynakları tükenirdi. Destek sağlamak konusunda üyelerimizin yardımlarını bekliyoruz.

Ders kitapları konusunda da adımlar attık. Bir kitabın çeviri ve telif hakları ABD Büyükelçiliği aracılığıyla elde edilmiş, baskısı için de kısmî bir maddi destek sözü alınmıştır.

Türkiye Bilimler Akademisi, Dergide yayınlanan yazılara uluslararası yayınları özendirme fonundan destek ödemeye bu yıl başladı.

Üyelerimizle haberleşme aracı olan Türk Psikoloji Bülteni 1998 yılından itibaren dört sayı olarak yayınlanacaktır.

Yeni bir süreli yayının başlatılması kararı alınmıştır (Psikoloji Yazıları).

Meslekdaşlarımızın ilgi duyduğu bazı yayınların ulaştırılmasında aracı olduk (Boğaziçi Üniv. yayınları, Ege Üniv. yayınları, diğer vakıfların yayınları gibi).

Test kayıt formları, test ve kurs malzemesi çoğaltılması da etkinliklerimiz arasındadır.

Stoklarımızda bulunan yayınların toplam satış değeri (1. Ocak. 1998 fiyatlarıyla) 5 milyar civarındadır. Yayınlarımız için bir depo ihtiyacı belirlemiştir. Şimdilik Sn Yeşim Yasak'ın evinde bir odayı bu amaçla kullanıyoruz.

Yayınlarımızın satış ve tanıtımını, sadece üyelerimize yapabiliyoruz. Döner sermaye kurulabilirse, kitapçılara yayın satışına da başlayabileceğiz. Bu kararın, stokların eritilmesine ve yeni gelir sağlanmasına katkısı olacaktır. Ayrıca, bu ölçüde artan yayın çalışmalarımızın çeşitli aşamalarında yardımcı olacak kişileri çalıştırmak, diğer deyişle, hizmet satın almak zorundayız.

Hazırlıkları devam eden ve 1998 yılı içinde gerçekleştirmeyi umduğumuz yayınlarımızın sayısı 20 yi aşacaktır. Bülten, Dergi ve yayına başlamakta olan Psikoloji Yazıları yılda 10 sayı düzenli yayın demektir. Diğer yayınlarla birlikte 1998 yılında her ay yaklaşık iki yayın hazırlanabilir.

BROŞÜRLER

Yayın etkinlikleri arasında sayılabilecek bir çalışma da broşürlerimizdir.

1. Öğrencilere ve kamu oyuna psikolojinin alanlarını tanıtan broşür
2. Dernek üyelerine Dernek etkinliklerini özetleyen broşür
3. Yayın broşürü ve listesi
4. Kurslar broşürü
5. Derneği tanıtan İngilizce broşür ...
6. Derneği tanıtan resmi broşür
7. Dergi broşürü
8. Nöropsikoloji broşürü

TPD Genel Kurulu, Eğitim Komisyonu Faaliyet Raporu (10 Ocak 1998)

1997 yılı Ocak ayından itibaren yeni yönetim kurulunun göreve başlamasıyla birlikte oluşan yeni eğitim komisyonu üyeleri Komisyon başkanı Elif Kabakçı ile birlikte ilk iş olarak Hizmet içi eğitim kurslarına bir standart getirmek amacıyla TPD Kurs Yönetmeliği taslağını hazırlamış ve bu taslağa bir akademisyenler kurulunun değerlendirmesinden sonra geliştirilmeye açık bir biçimde son şeklini vermiştir. Bu yönetmelik, açılacak kursların nasıl belirleneceğinden kurs hocalarının görev, yetki ve sorumluluklarına ve sertifika verilme koşullarına kadar pek çok konuyu kurallara bağlamaktadır.

Hangi kursların açılacağına çok büyük ölçüde derneğe ulaşan üye istekleri doğrultusunda karar vermekteyiz ancak bu kursların niteliği, süresi ve kurs hocasının seçimi gibi konulara şimdilik Ankara da bulunan akademisyenlerden oluşan geçici akademik kurul karar vermektedir. Bu kurulun kararıyla 1997 yılı Bahar ve Güz dönemlerinde açılan kurslar ve yararlanan üye sayıları saydam da görülmektedir. Bu kurslardan toplam 288 üyemiz yararlanmıştı ya da kaydını yaptırmış yararlanacak durumdadır.

Eğitim komisyonu olarak başlatılmış ve devam edilmekte olan bir diğer çalışma da "uluslararası bilimsel etkinlikler" dizisidir. Bu bağlamda Fulbright aracılığıyla Boğaziçi Üniversitesinde misafir öğretim üyesi olarak bulunan ve klinik nöropsikoloji alanında çalışan Brenda Townes, 6-7 Aralık tarihlerinde çocuk ve yetişkinde klinik nöropsikoloji testleri çalışma grubunu gerçekleştirmiştir. Yoğun başvuru üzerine bu çalışma grubu Şubat ayı sonunda tekrarlanacaktır.

Kurslarımız, sadece üyelerimize yani meslektaşlarımıza yönelik mesleki bilgi beceri kursları olmayıp öğrencilerimize ve yakın meslek alanlarına da gelen talepler doğrultusunda mesleki İngilizce, çeşitli amaçlarla bilgisayar kullanma, stresle başetme ve iletişim gibi günümüzde önem kazanan bazı becerileri kazandırma yönünde de kurslar açılmaktadır. Bu amaçla var olan bilgisayarların kapasiteleri artırılmış ya da yeni bilgisayarlar alınması gereği ortaya çıkmıştır. Alınan bilgisayarlar, bu amaçla açılan kurslarla bedellerini büyük ölçüde geri ödemişlerdir.

Üye profillerinden kurslarla ilgili olarak elde edilen bilgiler ise şöyledir; Şimdilik 100 kişiden elde edilen sonuçlara göre yeniden açılması istenen kursların listesi ve kaç kişinin istediği saydam da görülmektedir. Ayrıca şimdiye kadar açılan kurslara devam edenler arasından 49 kişinin yapmış olduğu değerlendirmelere göre kurslardan genel memnuniyet ortalaması, 7 dereceli değerlendirme üzerinden 5.9'dur ve 4'ün altında değerlendirilen kurs bulunmamaktadır. Açılması istenen yeni kursların ise genel olarak bir kısmı klinik ve test uygulamalarıyla ilgiliyken, bir kısmı çocuk ve ergenleri anlama ve değerlendirme yönünde diğer bir kısmı da yeni istatistik ve araştırma teknikleriyle ilgilidir.

Sürekli eğitim kurslarıyla ilgili olarak aldığımız geri bildirimlerden biri de kurs ücretlerinin yüksek olduğu şeklindedir. Bununla ilgili bir örnek vermek istiyorum. Üniversitelerimizden birinde 18 saat (3 gün) süreli bir SPSS Kursu 45 000 000 TL iken, Dernekte verilen SPSS kursları 36 saat ve 6 000 000 TL'dir. Benzer karşılaştırmaları diğer özel dersane ve kurslarla da yapabilirsiniz. Kurs ücretleri fazla değildir; çünkü hem Dernek gelirleri arasında yüksek bir oran tutmamak da hem de kurs gelirleri yeni kursların düzenlenmesi şeklinde yine hizmet olarak üyelerimize geri dönmektedir.

1 9 9 7	KURSUN ADI	Katılan Sayısı	Sert. / Kat. Bel. Alanların Sayısı
B	Nörokognitif Bozuklukları Ayırtetme (Çalışma Grubu)	10	10
A	SPSS İstatistik Paketi	6	Devam ediyor
H	Mesleki İngilizce	7	7
A	Çocuk Değerlendirme Paketi	20	20
R	WISC-R	8	7
	Zor Vakalarda Şema Odaklı Terapiler (Çalışma Grubu)	21	21

	Mesleki İngilizce	6	Devam ediyor
G	Stresle Başetme	15	Devam ediyor
Ü	Trafik Psikolojisi ve Psikoteknik Değerlendirme	10	Devam ediyor
Z	Gestalt Terapi Yaklaşımı (Çalışma Grubu)	8	Devam ediyor
	WISC-R	8	19 Ocak'da Başlayacak
	Personel Seçiminde Görüşme Teknikleri	7	14 Şubat'da başlayacak
	Grup Dinamikleri	10	Devam ediyor
	İletişim Teknikleri	4	Devam ediyor
	Çocuk ve Yet. Klinik Nöropsikoloji Testleri (Çalışma Grubu)	24 çocuk 24 yetişkin	48
	“ “ “ “	50 çocuk 50 yetişkin	28 Şubat'da başlayacak
	TOPLAM	288	113

KURSUN ADI**İsteyen Kişi Sayısı**

N=100

Grup Dinamikleri ve Grup Terapisi	45
Çocuk Değerlendirme Paketi	39
Çocuk Psikopatolojisi	37
Stresle Başa Çıkma Teknikleri	35
Bilişsel Açıdan Psikopatoloji ve tedavi İlkeleri	35
Dikkat Eksikliği- Hiperaktivite Bozukluğu	34
Kendini Ortaya Koyma Eğitimi	33
TAT	33
Yetişkin Psikopatolojisi	33
Ailenin Yaşam Dönemleri ve Sorunları	33
Zihinsel Özürlü Çocuklarda Davranış Terapisi	30
WISC-R	28
MMPI	28
İletişim Becerileri	27
Sınav Kaygısı	26
SPSS	25
Çalışma Becerileri ve Zaman Yönetimi	22
Şema Odaklı Terapiler	20
Mesleki İngilizce	19
Yuva Çocuklarının Gelişim Özellikleri	19
Bilgisayar	18
Sağlık Psikolojisi	17
Dobson'ın Seminerleri	10

Sevgili Meslekdaşlarımız,

Yeni yılda size psikoloji alanında yeni bir hakemli dergi müjdesi veriyoruz: "Psikoloji Yazıları".

"Psikoloji Yazıları", psikolojinin çok zengin yelpazesi içindeki çeşitli konularda ortaya çıkan son gelişmeleri aktaran, alanda yıllardır sıkıntısı çekilen, kaliteli Türkçe okuma malzemesini biraraya getirmeyi, gerek araştırmacı, gerekse uygulamacı olsun, tüm meslekdaşlarımızla dayanışmayı, paylaşımı ve psikoloji yazılarında Türkçenin güzel kullanımına örnekler oluşturmayı hedeflemektedir. Dergide, ülkemizdeki sorunlara psikolojik yaklaşımlar getirilmesi de beklenmektedir.

"Psikoloji Yazıları"nda öncelikle, psikolojinin herhangi bir alanında, belli bir konuya ışık tutan ve son literatürü yansıtan derleme yazılarına yer verilmesi düşünülmektedir. Ancak, özel konularda ve alana yapacağı katkı da gözönüne alınarak çeviri çalışmalarına da yer verilebilecektir.

Derginin okuma malzemesine, araştırmacı, uygulamacı, tüm meslekdaşlarımız çalışmaları ile, yüksek lisans ve doktora öğrencileri de hazırladıkları ve danışmanları tarafından başarılı bulunan ödevler, projeler ve tez girişleri ile katkıda bulunabilirler. Bu derginin hedef okuyucuları psikoloji ve psikolojiye yakın alanlarda çalışan araştırmacılar, uygulamacılar, lisans ve yüksek lisans öğrencileridir. Yazıların hakemler tarafından değerlendirilmesinde "Türk Psikoloji Dergisi" ndeki gibi, üç hakemden en az ikisinin oluru dikkate alınacaktır.

"Psikoloji Yazıları"nın, başlangıçta, yılda iki sayı olarak yayınlanması hedeflenmektedir. Dergi'nin gelişimine bağlı olarak "abonelik" uygulaması da başlatılabilecektir.

Yazılarda aranacak özellikler arasında, konuya uygun olarak alandaki son uluslararası ve ulusal literatürü kapsamaması, sunuş özgünlüğü, organizasyon (amaç, bütünlük ve özgün bir sonucun varlığı), Türkçenin güzel ve yalın kullanımı, olanaklar ölçüsünde yabancı terimlerden arındırılmış olması, Türkçe psikoloji literatürüne katkısı, uygulamaya yönelik yol göstericiliği, en önemlileridir. Yazılar, üç hakem tarafından bu boyutlarda, 1-5 arası bir ölçek üzerinden değerlendirilecektir.

Yazıların değerlendirmeye alınabilmesi için, referanslar dahil çift aralıklı 30 sayfayı geçmemesi, referansların verililişi sırasında Türk Psikoloji Dergisi Cilt 10, Sayı 34, sayfa 75-82 arasında belirtilen "Yazım Kuralları"na dikkat edilmesi, çeviri yazılarda "bire bir çeviri" yerine "adaptasyon çeviri" yönteminin kullanılması ve yazıların 4 kopya olarak gönderilmesi beklenmektedir.

"Psikoloji Yazıları"na yazılarınızı beklediğimizi belirtirken, elbirliği ile çok güzel ürünler çıkaracağımız, sağlıklı, mutlu, verimli bir yıl dileriz.

Türk Psikologlar Derneği

Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (BMMYK) ile Türk Psikologlar Derneği'nin işbirliği ile hazırlanan MÜLTECİLER PROJESİ.

Travmatik yaşam olaylarının içinden gelen ve kendilerine yeni vatan bulma sürecinde hayli örseleyici olayları halen yaşamakta olan mültecilerin son günlerde giderek ciddi sosyal ve siyasal sorunlar oluşturduğu da izlenmektedir. Yıllar boyu çok çeşitli nedenlerle mülteci konumuna girmiş olan insanların sorun alanlarının tanınması ve uygun desteklerin sağlanması hem yerel hem de uluslararası boyutlarda önem kazanmaktadır. Yıllardır süregelen mülteci sorununun doğru biçimde anlaşılabilmesi sürecinde, Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliğinin önerisi ile Türk Psikologlar Derneği bir çalışma yapmayı projelendirmiştir. Projenin hazırlık çalışmaları yaklaşık bir yıl sürmüş ve bu kapsamda bir çok kereler Birleşmiş Milletler Yüksek Komiserliği sorumlularıyla birlikte çalışmalar yapılmıştır. Projenin yürütme sorumlusu Doç. Dr. Ülgen Okyayuz'dur ve ekipte 7 psikolog ve 1 hekimin görev alması planlanmıştır. Çalışmalar çeşitli fakültelerin psikolog öğretim üyelerinin de katılımlarıyla belli aralıklarla değerlendirilecek ve denetlenecektir. Bu proje kapsamında a. Halen BMMYK'den mülteci statüsü almış ya da almak üzere bekleyen mültecilerin psikososyal sorun alanlarını saptamak, geçici de olsa, ülkemizde buldukları süre içinde uyum sağlamalarına yardımcı olmak ve gerekli destek mekanizmalarını harekete geçirmek amaçlanmaktadır. Bu bağlamda BMMYK tarafından uygun bulunan mülteciler çalışmaya katılan arkadaşlarımız tarafından değerlendirilecek ve önerilerimiz BMMYK'ne bildirilecektir.

b. Projenin gerçekleştirilmesi gerek süre ve gerekse hizmet alanı bakımından iki aşamalı olarak düşünülmektedir. Başlangıç aşaması için Ankara pilot bölge olarak seçilmiş ve üç aylık bir uygulama süresi belirlenmiştir. Bu süre sonunda yapılacak değerlendirmelerle projenin ileride Ankara dışındaki kentlerde geçici ikamete tabi tutulan mültecileri de içine alacak biçimde genişletilmesi düşünülmektedir.

Türk Psikologlar Derneği, uluslararası ciddi sorunlar oluşturmakta olan mülteciler konusunda, ülkemizdeki Birleşmiş Milletler Yüksek Komiserliğinin Sorumluluk alanında olan mültecilerle yapılacak olan bu uluslararası nitelikteki çalışmada yer alarak, bilim alanımızın ve mesleğimizin doğru tanımlanmasına ve doğru roller edinmemize katkıda bulunacağı inancındadır.

TÜRK PSİKOLOGLAR DERNEĞİ
TRAFİK PSİKOLOJİSİ KOMİSYONU
1996-1997 FAALİYET RAPORU

Hazırlayan: Uzm. Psk Yeşim Yasak

Kuruluş: Komisyon Eylül 1996' da aktif olarak çalışmaya başlamıştır.

Amaçları:

- Trafik psikolojisini kamuya, trafikle ilgili mercilere tanıtmak ve yaygınlaştırmak.
- Ülkemizde, trafik psikoloğunun mesleki tanımını yapmak, çalışma alanlarını belirlemek ve yaygınlaşmasını sağlamak. Trafik psikologluğu mesleğini güçlü bir konuma getirmek, haklarını ve sorumluluklarını belirlemek:
 - ✓ Trafik psikolojisi ülkemizde neler yapabilir?
 - ✓ Neler yalnızca trafik psikolojisinin yapabilecekleridir?
 - ✓ Ülkemizde trafik psikologları neler yapmak istiyor?
- Derneğin Sürekli Eğitim Kursları çerçevesinde Trafik Psikolojisi kurslarını düzenlemek. Böylece meslekdaşlarımızın ülkemiz için çok yeni olan bu alan hakkında, yurt dışındaki yenilikler doğrultusunda bilgi ve beceri edinmesini sağlamak.
- Ülkemizdeki trafik sorunlarını trafik psikolojisi bakış açısından incelemek ve ülkemize uygun çözüm önerileri geliştirmek.
- Trafik psikolojisi alanında araştırmalar ve yayınlar yapmak.
- Trafik ile ilgili mercilere danışmanlık hizmeti vermek (Örn., Emniyet Genel Müdürlüğü, Trafik Hizmetleri Başkanlığı, Sağlık Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı).

I. Trafik Psikolojisi Paneli:

9. Ulusal Psikoloji Kongresi bünyesinde Türkiye’de ilk kez trafik psikolojisi paneli düzenlendi. İstanbul Trafik Vakfı’nın sponsorluğunda, ABD, İspanya ve İsrail’den üç trafik psikoloğunun panelist olarak katılımı sağlandı. Panelistler, trafik psikolojisi ve psikoteknik değerlendirme konusundaki ülkelerindeki son gelişmeleri meslekdaşlarımıza aktardılar.

Yeni Trafik Kanunu Sırasındaki Çalışmalar:

1 Ocak 1997’den itibaren, Karayolları Trafik Kanunu değiştirilen ve eklenen maddeleri ile uygulanmaya başlandı.

Psikoteknik Değerlendirme:

Yeni düzenlemelere göre;

1. 3. defa alkollü yakalanan sürücülerin,
2. Bir yıl içinde hız kuralını “5” kez ihlal eden sürücülerin,
3. Aynı yıl içinde ikinci defa 100 ceza puanını dolduran sürücülerin,

sürücü belgeleri geri alınır, **PSİKOTEKNİK DEĞERLENDİRME** ve psikiyatri uzmanının muayenesinden geçirilerek sürücü belgesi almasına engel hali olmadığı anlaşılanların belgeleri iade edilir.

Bu uygulamanın, Yeni Trafik Yasası’nda kabul edilmesi sırasında ve sonrasında yapılan çalışmalar:

A. Meslekdaşlarımıza yönelik çalışmalar:

- Üniversitelerin Psikoloji Bölümlerine konuyu açıklayan ve işbirliğine davet eden bir yazı gönderildi.
- Son sınıf ve lisans üstü psikoloji öğrencileri başta olmak üzere psikoloji öğrencilerine,
- Ankara, İstanbul, Bursa ve İzmir’deki meslekdaşlarımıza yasa, trafik psikolojisi ve psikoteknik değerlendirmenin trafik

konusuna uygulanması konusunda bilgi veren seminerler düzenlendi.

- Türk Psikoloji Bülteni'nde yayınlanmak üzere konu ile ilgili özgün ve çeviri makaleler yazıldı.
- Sürekli Eğitim Kurslarımız kapsamında Trafik Psikolojisi ve Psikoteknik Değerlendirme kursu başlatıldı. Şu anda on iki öğrencimiz kursa devam ediyor. Ankara dışından meslekdaşlarımızın başvurularını da kaydediyoruz.

B. Resmi makamlarla yapılan çalışmalar (Yönetmelik önerileri):

- TBMM
- Trafik Hizmetleri Başkanlığı
- Sağlık Bakanlığı

C. Kamu yararına yapılan çalışmalar:

- Bir basın bildirisi ile Psikoteknik Değerlendirmenin trafikte ne amaçla kullanıldığı ve trafik kazalarını azaltmadaki etkisi kamuya duyuruldu.
- Mayıs 1997'de Trafik Haftası nedeniyle Bursa Şubemizle birlikte yaya ve sürücülere yönelik "Trafikte Sorumlu ve Duyarlı Davranışa Özendirme Kampanyası" düzenlendi.
- Çeşitli radyo ve televizyon kanallarında bu konuda yapılan programlara katılındı. Trafikte insan faktörü hakkında son araştırma bulguları anlatıldı ve bu çerçevede ülkemizde yol güvenliği ve Türk yaya ve sürücüsünün davranışları tartışıldı.
- Trafik Hizmetleri Başkanlığı'nın daveti üzerine yedi bölgede ve daha sonra Ankara yakınındaki illerde yapılan toplantılarda hem polis memurlarına hem de ilgili kurumların temsilcileri olarak katılan kişilere seminerler verildi.

BAŞARILARIMIZ:

Komisyonumuzun aktif olarak çalışmaya başladığı günden bu yana yapmış olduğu etkinlikler sayesinde:

- Psikologlar için geniş bir çalışma alanı doğmuştur. Bugün on bir psikolog, "trafik psikoloğu" olarak ilgili kurumlarda çalışmaktadır.
- Önümüzde bir-iki yıl içinde yaklaşık 300 psikoloğun daha bu alanda istihdam imkanı bulacağı düşünülmektedir.
- Psikologluk mesleğinin tanımı ilk kez Resmi Gazetede (18 Temmuz 1997, 23053 sayılı mükerrer ek) yayımlanmıştır.
- Türk Psikologlar Derneği, trafikte kullanılacak olan psikoteknik değerlendirmeler kapsamındaki psikolojik testlerin Türkiye'deki denetim, bilimsel onay, akreditasyon sorumluluğunu üstlenmiştir. Bu sorumluluk ve yetki Sağlık Bakanlığı, Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından bir genelge ile 80 il valiliğine duyurulmuştur.

Acil Çözüm Bekleyen Sorunlar:

- Türkiye'de bu uygulamanın sağlıklı, çağdaş ve bilimsel olabilmesi için; "bilimsel kurul" tarafından psikoteknik değerlendirmede kullanılacak sistemlerin, bu sistemleri kullanacak psikologlar için verilecek eğitimlerin denetlenmesi ve akredite edilmesi gerekmektedir.
- Bu uygulamanın yapılacağı merkezlerin düzenli olarak denetlenmesi gerekmektedir.
- Psikoteknik değerlendirmenin gerçekten trafik kazalarını azaltan bir yöntem olabilmesi için sürekli olarak gelişmesini teşvik edecek, kalitesini, verimliliğini denetleyen bir standardizasyon mekanizması olmalıdır. Böyle bir denetim mekanizması olmazsa, çok yakın bir

zamanda geçerliği ve güvenilirliği olmayan, standardizasyonu yapılmamış testlerden oluşan herkesin, her yerde, adına psikoteknik değerlendirme sistemleri dediği aletlerle uygulama yaptığı merkezler mantar gibi üreyebilir. Bu uygulama sonucu sürücü belgesini geri alan kişiler yeniden aynı hataları yaptıklarında ya da belgelerini geri alamayanlar, kendilerine haksızlık edildiğini yanlış uygulama yapıldığını iddia ettiklerinde, zaman içinde şu sonuca varılabilir: Psikoteknik değerlendirme denen şey hiçbir işe yaramayan bir külfettir, para tuzağıdır. Sonuç olarak bu denetim mekanizmasının Türk Psikologlar Derneği tarafından kurulması gerekmektedir.

- Trafik psikoloğu talebini karşılayabilmek için sürekli eğitim programlarının yaygınlaştırılması gerekmektedir.
- Türk trafik psikolojisi ve psikoteknik değerlendirme alanınının gelişmesi için araştırma sonuçlarına dayanan bilgi birikimine (ölçüm araçlarına) gerek vardır. Üniversitelerle işbirliği halinde bu ihtiyacı karşılayacak projelere başlamak gerekmektedir.

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Temel Sağlık Hizmetleri
Genel Müdürlüğü

SAYI : B100TSH

07.11.97* 12453

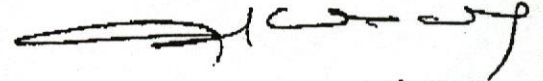
KONU: Psikoteknik Değerlendirme
Merkezleri Hakkında

TÜRK PSİKOLOGLAR DERNEĞİ

ANKARA

Karayolları Trafik Kanunu'nun ilgili hükümleri doğrultusunda sürücülere uygulanacak olan psiko-tekniik değerlendirme ve psikiyatri uzmanı muayenesi ile ilgili usul ve esaslar 18 Temmuz 1997 tarih ve 23053 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Yönetmeliğin 4 sayılı Cetvelinde psiko-tekniik değerlendirme ile ilgili belirtilen "ilgili meslek kuruluşu"; ülkemizde psikologlar ile ilgili tek meslek kuruluşu olan Türk Psikologlar Derneği'ni ifade etmektedir.

Müdürlüğünüz tarafından psiko-tekniik merkezlerine Çalışma Uygunluk Belgesi ve bu merkezlerde çalışan psikologlara Uygulama Yetki Belgesi düzenlenmesi işlemlerinde yukarıda belirtilen açıklamanın dikkate alınması hususunda bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Prof. Dr. B. Suat ÇAĞLAYAN
Genel Müdür

DAĞITIM:

Gereği için

80 İl Valiliğine

Bilgi için

Türk Psikologlar Derneği

T.C. Resmi Gazete

Başbakanlık Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğüne Yayınlanı		
Kuruluşu : 7 Ekim 1920	18 Temmuz 1997 CUMA	Sayı : 23053 Mükerrer

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

Milletlerarası Andlaşma

Karar Sayısı : 97/9566

14 Mart 1996 tarihinde Kudüs'te imzalanan ve 4/4/1997 tarihli ve 4239 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan ekli "Türkiye Cumhuriyeti ile İsrail Devleti Arasında Serbest Ticaret Alanı Anlaşması" ve ilgili notaların, 1/5/1997 tarihinden itibaren yürürlüğe girmek üzere onaylanması; Dışişleri Bakanlığı'nın 2/7/1997 tarihli ve ABEY-3283 sayılı yazısı üzerine, 31/5/1963 tarihli ve 244 sayılı Kanunun 3 üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 4/7/1997 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Süleyman DEMİREL
CUMHURBAŞKANI

Mesut YILMAZ
Başbakan

B. ECEVİT
Başb. Yrd. ve Devlet Bak.

Y. SEÇKİNER
Devlet Bakanı

R. SERDAROĞLU
Devlet Bakanı

I. ÇELEBİ
Devlet Bakanı

C. KAVAK
Devlet Bakanı

M. BATALLI
Devlet Bakanı

Z. TEMİZEL
Maliye Bakanı

N. MENZİR
Ulaştırma Bakanı

Y. EREZ
Sanayi ve Ticaret Bakanı

İ. GÜRDAL
Turizm Bakanı

İ. SEZGİN
Başb. Yrd. ve Milli Sav. Bak.

I. SAYGIN
Devlet Bakanı

M. GÜRDERE
Devlet Bakanı

M. YILMAZ
Devlet Bakanı

E. AŞIK
Devlet Bakanı

O. SUNGURLU
Adalet Bakanı

H. ULUĞBAY
Milli Eğitim Bakanı

M. TAŞAR
Tarım ve Köyişleri Bakanı

M. C. ERSÜMER
Enerji ve Tabii Kay. Bakanı

E. TARANOĞLU
Orman Bakanı

G. TANER
Devlet Bakanı

Prof. Dr. H. S. TÜRK
Devlet Bakanı

Prof. Dr. Ş. S. GÜREL
Devlet Bakanı

R. ŞAHİN
Devlet Bakanı

R. K. YÜCELEN
Devlet Bakanı

M. BAŞESGİOĞLU
İçişleri Bakanı

Y. TOPÇU
Bayındırlık ve İskan Bakanı

Prof. Dr. N. ÇAĞAN
Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

İ. TALAY
Kültür Bakanı

İ. AYKUT
Çevre Bakanı

H. ÖZKAN
Devlet Bakanı

Prof. Dr. S. YILDIRIM
Devlet Bakanı

Prof. Dr. A. ANDİCAN
Devlet Bakanı

B. KARA
Devlet Bakanı

H. GEMİCİ
Devlet Bakanı

İ. CEM
Dışişleri Bakanı

H. İ. ÖZSOY
Sağlık Bakanı

4 SAYILI CETVEL
PSİKO-TEKNİK DEĞERLENDİRME VE PSİKİYATRİ UZMANI MUAYENESİNDE
SÜRÜCÜLERDE ARANILACAK ŞARTLAR İLE DEĞERLENDİRME VE MUAYENEYE
İLİŞKİN USUL VE ESASLAR

Amaç

Psiko-tekniik değerlendirmenin amacı, sürücülerin sahip oldukları güvenli araç kullanmalarını sağlayan zihinsel ve psikomotor yetenek düzeylerini objektif yöntemlerle ölçmek ve değerlendirmektir.

Tanım ve Kapsam

Psiko-tekniik değerlendirme; sürücülerin sahip oldukları güvenli araç kullanmalarını sağlayan zihinsel ve psikomotor yetenek düzeylerinin; bu yetenek alanlarında tanımlanan bilgisayar destekli testler aracılığı ile ölçülmesidir.

Psiko-tekniik Değerlendirme Yapmaya Yetkili Kuruluş ve Kişiler

Psiko-tekniik değerlendirme, bu Cetvelde belirtilen usul ve esaslara göre ve yine bu Cetvelde tanımlanmış altyapı özelliklerine sahip, resmi ve özel kuruluşlar bünyesinde oluşturulan ve il sağlık müdürlüğü tarafından yetkilendirilmiş merkezlerde çalışan psikolog ünvanına sahip kişiler tarafından yapılır.

Psiko-tekniik Değerlendirme Merkezinin Taşınması Gereken Nitelikleri

Merkezin genel özellikleri;

- a) Psiko-tekniik değerlendirme için gereken bilgisayar destekli test gereçleri ile teçhizatlandırılmış olması,
- b) Bu hizmeti verebilecek uygun çalışma mekanına sahip olması (psikolog için çalışma odası, sürücüler için bekleme bölümü, tuvalet ve benzerleri),
- c) Psiko-tekniik değerlendirmeleri yapmak üzere psikolog istihdam edilmiş olması,
- d) Genel çalışma mekanından ayrı ve aşağıdaki özelliklere sahip, sürücülere psiko-tekniik değerlendirme uygulaması için ayrılmış oda veya odaların bulunması;
 - 1) Sessiz,
 - 2) Genel çalışma ortamından etkilenmeyen,
 - 3) Uygulama esnasında giriş çıkışlara kapalı,
 - 4) En az 3 metre kare büyüklüğünde,
 - 5) Havalandırma olanağına sahip,
 - 6) İyi ışıklandırılmış,
 - 7) Duvarları açık renkle boyalı,
 - 8) Dikkati dağıtacak çok fazla materyal olmamalı (duvarlarda resimler, müzik, saat ve benzeri),
 - 9) Teste katılan kişinin oturacağı ergonomik, tekerlekli ve kolsuz en az bir büro koltuğu olmalı,
 - 10) Birden fazla sisteme sahip merkezlerde grup uygulaması yapmak üzere, sistemler aynı odaya yerleştirilebilir. Ancak, oda yeteriççe büyük olmalı ve sistemler oda içinde adayların birbirini izlemesini engelleyecek şekilde, birbirinde paravanla ayrılarak, konumlandırılmalı,
 - 11) Maksimum performans sergilemeye uygun olacak şekilde ısıyı ayarlanmış olmalı.

İl Sağlık Müdürlüğünce Yürütülecek Yetkilendirme İşlemi

Psiko-tekniik değerlendirme merkezi açmak isteyen kişi aşağıda belirtilen belgeler ile işyeri açmak istediği ilin il sağlık müdürlüğüne başvurur.

a) Başvuru şahibinin psiko-tekniik değerlendirme merkezi açmak istediğine dair dilekçe,

b) Merkezde çalışacak kişinin psikolog ünvanını (Üniversitelerin Fen-Edebiyat ve Edebiyat Fakültelerinin 4 yıllık Psikoloji Bölümü mezunları) taşıdığını belgeleyen diplomanın noter tasdikli örneği (Merkezde çalışacak psikologların birden çok olması durumunda herbiri için ayrı belge istenir),

c) Psiko-tekniik değerlendirme merkezinin onaylı krokisi,

d) Merkezde, psiko-tekniik değerlendirme için kullanılacak ve bu Cetvelde genel esas ve usulleri belirtilen trafik alanda geliştirilmiş bilgisayar destekli testlerin Türkiye toplumu özelliklerine göre hazırlanmış norm çalışmasına sahip olduğunu gösterir belge örneği,

e) Merkezde kullanılacak bilgisayar destekli testleri kullanabilmek için yetkilendirilmek istenen psikoloğun bu Cetvelde tanımlanan özellikleri içeren eğitimi aldığına dair belge (Merkezde çalışacak psikologların birden çok olması durumunda herbiri için ayrı belge istenir).

Belgeleri tam ve geçerli olan başvuru şahibine ait merkez, il sağlık müdürlüğü elemanlarınca, başvuru tarihinden itibaren en geç 1 ay içerisinde bu Yönetmelikte tanımlanan usul ve esaslara uygun olup olmadığı yönünden yerinde denetlenir. Uygun bulunduğu takdirde işyerine (örnekleri bu Cetvelde yeralan) Psiko-tekniik Değerlendirme Merkezi Çalışma Uygunluk Belgesi ve başvuruda beyan edilen psikoloğa (ya da psikologlara ayrı ayrı olmak üzere) Psiko-tekniik Değerlendirme Uygulama Yetki Belgesi düzenlenir.

Bilgisayar Destekli Psiko-tekniik Değerlendirme Testlerin Türkiye Toplumuna Özelliklerine Göre Hazırlanmış Norm Çalışmasına Sahip Olduğunun Belgelenmesi

Bu Cetvelde tanımlanan yetenek alanları için geliştirilmiş bilgisayar destekli psiko-tekniik değerlendirme testlerinin merkezlerde sürücülere uygulanmadan önce Türkiye toplumu özelliklerine göre hazırlanmış norm çalışmasına sahip olması esastır. Norm çalışması, söz konusu psiko-tekniik değerlendirme amaçlı test sistemlerini geliştiren kuruluş tarafından gerçekleştirilir. Ancak, söz konusu norm çalışmasının özelliklerinin alan ile ilgili meslek kuruluşunca oluşturulacak bilimsel kurul tarafından onaylanmış olması gereklidir. Onay belgesine sahip olmayan test sistemleri Türkiyede kullanılamaz.

Psiko-tekniik Değerlendirme Uygulama Eğitiminin Özellikleri

Bilgisayar destekli psiko-tekniik değerlendirme uygulama eğitimleri, psiko-tekniik değerlendirme amaçlı kullanılan test sistemlerini geliştiren kuruluş tarafından gerçekleştirilir. Ancak, aşağıda temel özellikleri belirtilen eğitim programına ait müfredat ve eğitim yapısının alan ile ilgili meslek kuruluşunca onaylanmış olması gereklidir.

a) Sürücünün bu Cetvelde sayılan herbir yeteneğini ölçmeye yönelik geliştirilen bilgisayar destekli test sistemlerinin kullanılması ve uygulanması,

b) Herbir test sonucu elde edilen bulguların belirlenmiş normalara göre değerlendirilmesi.

Psiko-tekniik Değerlendirme Merkezlerinde Tutulması Gereken Kayıtlar

Merkezlerde test süreçlerinin takibi, arşivleme ve denetleme amaçları ile aşağıdaki kayıtların ve belgelerin bulundurulması zorunludur.

a) Psiko-tekniik Kayıt Defteri: Psiko-tekniik değerlendirme yaptırmak üzere merkeze başvuran sürücülerin kimlik bilgilerini ve raporun bir örneğini aldıklarına dair imzalarını içeren defterdir (Defterliil sağlık müdürlüğünce onaylandıktan sonra kullanılır).

b) Psiko-teknik Değerlendirme Raporları Dosyası: Sürücülere uygulanan psiko-teknik değerlendirmeye ait bilgisayar çıktılarının ve rapor örneklerinin saklandığı dosyadır.

c) Denetim Defteri: İl sağlık müdürlüğü elemanlarının (ve var ise ilgili meslek kuruluşunun görevlendirdiği elemanlar ile işbirliği halinde) en az yılda 1 kez olmak üzere yapacağı denetim sonuçlarının kaydedildiği defterdir (Defter il sağlık müdürlüğüne onaylandıktan sonra kullanılır).

Psiko-teknik Değerlendirmede İncelenecek Sürücü Özellikleri

Psikoteknik değerlendirmede sürücü özelliklerinden aşağıda belirtilen yetenekler bu amaçla geliştirilmiş bilgisayar destekli testler aracılığı ile ölçülür;

1) Zihinsel Yetenek ve Beceriler

A) Dikkat: Dikkat; algılama sürecinin testin içeriğini oluşturan çeşitli uyaranlar arasından, sadece test kapsamında kritik uyaran olarak belirlenmiş olanlar üzerine yönlendirilmesi, sık aralıklarla ve sürekli olarak gelen bu kritik uyaranların seçici algılama ile fark edilmesi sürecinde incelenmelidir. Dikkat düzeyini ölçmek üzere geliştirilmiş testler aşağıdaki özellikleri taşımaktadır:

1) Dikkat, "performans hızı", "performans kalitesi" ve "performanstaki tutarlılık" değişkenleriyle değerlendirilmeli ve dikkat düzeyi, bu üç değişkenin bileşkesi dikkate alınarak sayısal olarak ifade edilmelidir.

Kullanılacak dikkat testinde veri elde edilmesi gereken kriterlerden, performans kalitesi, görevin ne kadar hatasız yerine getirildiğini göstermelidir ve sunulan kritik uyarılardan kaç tanesine doğru tepki verildiği ile ölçülmelidir. Dikkatin yoğunlaştığı ortamlarda fark edilen uyarılara dört farklı tepki verilebilir. Bunlardan, atlanan uyarıların ve yanlış alarm tepkilerinin fazla olması dikkat düzeyindeki düşüklüğü göstermesi nedeniyle, ayrıca sayısal olarak ifade edilmelidir.

TEPKİ	Evet	Hayır
Kritik uyarının VAR OLDUĞU koşul	Doğru	Atlanan
Kritik uyarının VAR OLMADIĞI koşul	Yanlış Alarm	Negatif Doğru

2) Performans hızı, test kapsamında kritik uyarıların kaç saniye içinde fark edildiği üzerine kurulu olmalıdır. Kritik uyarıların tümüne verilen tepkilerin hızının öncelikle medyan değeri veya aritmetik ortalaması açısından değeri verilmelidir.

3) Performans hızı ve kalitesi hakkındaki iki bulgu ilişkilendirilerek norm grubu ile karşılaştırılmalıdır. Bu karşılaştırmanın "Performans hızı/ Performans Kalitesi Diagramı" olarak grafiksel özeti, bilgisayar tarafından yorumlamada kolaylık sağlamak için hazırlanmalıdır. "Kontrollü ve tepkisel çalışma tarzı", yavaş ve hatasız performans ile tanımlanmalı; "düşünmeden hareket edilen tarz" ise, hızlı ama hatalı tepkiler ile karakterize edilmelidir.

4) Bir dikkat testinden geçeri ve güvenli bir sonuç alabilmek için test en az 10 dakika sürecek şekilde yapılandırılmış olmalıdır. Performanstaki tutarlılık, dikkat düzeyinin bu süre içinde ne düzeyde değişim gösterdiği üzerine kurulmalıdır ve tepkilerin zaman içindeki dağılımı grafiksel olarak ifade edilmelidir.

YETERLİLİK ONAYI YOLUNDA İLK ADIMLAR

Türk Psikologlar Derneği'nin, bir meslek örgütü olarak, bazı denetleme görevleri olmalıdır. Ülkemizde yasa ile kurulmuş meslek odalarına tanınan bu yetkileri, yasamız çıkmamış iken Dernek statüsüyle nasıl kullanabileceğimizi araştırıyoruz.

Yeterlilik onayı anlayışının neleri kapsadığını ve çağımızdaki anlamını tekrar ele almak istemiyorum. Bu konuda bültenlerimizde yayınlar yapıldı. Yeterlilik onayı, özet olarak bir mesleğin özdenetim aracıdır. Bir hizmeti vermek iddiasında olan kişiler arasından, bu konuda ehil olan ile olmayanı ayırabilmeyi sağlar. Ortak standartların belirlenmesi ve yükseltilmesi için sürekli bir arayışın ve mükemmele ulaşmanın başlangıcı olabilir.

Meslek olarak tanımlanmanın ön koşullarından biri, yine o mesleğin elemanları tarafından denetlenebilir olmaktır. Dünyada birçok meslek örgütü çeşitli düzeylerde yeterlilik uygulamaları yaparlar. Psikoloji alanında, gelişmiş ülkelerin tümünde meslek örgütleri yeterlilik konusunun bekçisi durumundadır. Yeterlilik onayı, kişinin diploması ile meslek ünvanı ve sorumlulukları arasında bir farklılık olduğu zaman çarpıcı olarak gündeme gelir. Türkiye'de de bu konuda biriken sıkıntılar vardır (yeni kurulan üniversiteler gibi). Mezunlarımız, üniversitelerde kazanamadıkları becerileri geçmiş yıllarda, çeşitli kurumlarda izledikleri kurslar, birbirinden edindikleri bilgiler yoluyla kazanmaya çalışmışlardır. Bunun sonunda birçok kişi çeşitli konularda yeterli ve yetkili olduğunu iddia edebiliyor. Terapist yeterliliği bunlardan biridir ve en çok tartışma yaratan konudur. Test uygulama ve yorumlama yeterliliği ikinci bir tartışma konusudur. Üyelerin bazıları yıllardır kullandıkları testin yorumunda yeterli olduklarını iddia ediyor ve bu konuda yeterli kabul edilmeleri gerektiğini de doğal hakları olarak görüyorlar. Bu iddiaların bir bölümü kuşkusuz doğrudur. Üyelerimizin bir bölümü okulda öğrenmedikleri konularda, uygulama sırasında tecrübe kazanarak yeterli duruma gelmiş olabilirler. Fakat bu kararı kim verecektir? Kişisel beyanları mı temel alacağız, yoksa diploma mı isteyeceğiz? Kurslar mı düzenleyeceğiz, sınav günleri mi ilan edeceğiz?

Türkiye'deki bazı eksikliklerden sürekli yakınıyoruz. Fakat yakındığımız konularda genellikle de hiçbir şey yapamıyoruz. Böylece sürekli bir yıpratma, dedikodu, kişileri gıyabında yargılama gibi, sonucu olmayan, aynı zamanda yapıcı, geliştirici de olmayan bir dinamik ortaya çıkıyor. Bunun yerine, artık objektif ölçütlere göre işletilen bir yeterlilik onayı sistemine doğru adımlar atılmalıdır. Yeterlilik sisteminin her konuda yerleşmesi gerekiyor.

Türkiye'nin gerçeklerini dikkate alarak, bu sürecin adımları dikkatle belirlenmeli ve yasakçı olmayan, fakat standartları sürekli olarak yükselterek dünya ölçülerini yerleştirmeyi hedef alan bir programla yaklaşılmalıdır. Yeterlilik kişinin veya kurumun değişmez bir özelliği değildir. Kısa aralıklarla, beklenenleri yerine getirenlerin bu listelere girebileceği, özelliklerini kaybedenlerin de bu listelerden çıkarılabileceği bilinmelidir. Konunun uzmanı kurullar eliyle bu listeler belirli aralıklarla yenilenmelidir.

Türkiye'de yeterlilik onayı için iki koldan çalışmak gerçekçi görünüyor.

1. Mevcut bilgi ve beceri birikiminin, ortak standartlara uygunluğunu denetleyerek belgelere geçirmek. Tipik olarak, bu yöntem bazı örnek uygulamalar yaptırılması, kısa süreli tazeleme kursları düzenlenmesi gibi adımları içerebilir.

2. Eksik gördüğümüz konularda, eksikliği giderici hazırlıkları yapıp üyelere duyurmak, bu yola girerek kendini geliştirenlerin yeterliliklerini belgelemek (uzun süreli kurslar).

Dernek son yıllarda her iki yöntemi de ele almıştır (örnek uygulamalar, kurslar, sertifikalar). Türkiye'de, kişilere gelişme yolları hazırlamak, yeterlilik konusunu bundan sonra gündeme getirmek en gerçekçi yoldur.

Yeterlilik onayı hazırlıkları arasında bu yıl iki başarıdan söz edebilirim.

Bunlardan biri yeni bir alan olarak kurulmakta olan Psikoteknik Değerlendirmede psikologların ve araç-gerecin yeterliliğini onaylama yetkisidir. İkinci başarı ise Sağlık Bakanlığı'nın test uygulama ve yorumlama yeterliliği konusunda bizim sunacağımız listeleri onaylamayı kabul etmiş olmasıdır.

Bu girişimlerin bazı kazançları olacaktır. Kurumlar arasındaki farklılıkları giderme yönünde bir çaba ortaya çıkabilir. Araç-gereç eksiklerinin giderilmesi hızlanacaktır. Tartışmalar ve arayışlar ortaya çıkabilir ki bunun da bir katkı olacağına inanıyorum. Bu adımlar, Derneğin rolü ve etkinliği açısından birer ileri adımdır ve sadece başlangıçtır. Bu kararların arkasına güçlü ekiplerin geçmesi bu yüzden ciddi önem taşımaktadır. Yeterlilik kararları Yönetim Kurullarının kararları olmamalıdır. Konunun uzmanlarından oluşan ülke çapında geniş bir katılımı kurulan gruplar olmalıdır.

SERBEST ÇALIŞAN PSİKOLOGLARIN DENETİMİ

Serbest çalışma yasası çıkmadan serbest çalışan psikolog sayısı hızla artıyor. Meslek örgütü olarak artık bu konuda adım atmak zorundayız. Bu konuda yönetim kurulu dışında Ankara İstanbul ve İzmir'de üretilecek belge ve görüşlerin birleştirilerek meslek adına bir genel tavır takınılması gerekiyor.

WISC-R başarısı bir örnek olarak alınabilir. Testin Türkiye standardizasyonu yıllar önce yapıldı. Kursları açıldı, sertifikaları verildi. Kısa süreli yoğunlaştırılmış kurslar açıldı. Bu testi kullanmayı bilenlere örnek uygulama getirildi. Böylece, bir döngünün halkaları tamamlanmış oldu. Bu çabaların sonucu olarak bir bilgi ve beceri merkezi durumuna geldik. Bazı kurumların yöneticileri, elemanlarının Dernekten sertifika almalarını teşvik etmekte, hatta bu sertifikaları zorunlu tutmaktadır. Bu başarıyı MMPI, TAT, Nöropsikolojik test bataryaları ve diğer testler için de tekrarlayabiliriz.

YAPTIRIMLAR

Yasamızın henüz çıkmamış oluşu sizi yanıltmasın. Derneğin güçlü yaptırımları olabilir. Kurumlara yazılar gönderebiliriz. Basında duyurular yayımlayabiliriz. Test uygulama yeterliliği ile başlayan ve Sağlık Bk genelgesiyle "resmi bir belge" geçerli olacak bir liste yayımlayabilecek noktadayız. Bu belgelerin sayısını arttırabiliriz. Test kullanma ve yorumlama yeterliliğini çeşitli yönleriyle tartışmamız gerektiğine inanıyorum. Bu işi yapması gereken meslek grubu biziz. Alanı boş bırakırsak ya şu andaki dağınıklık devam edecektir veya bizim yerimize başkaları bu onayı vermeye kalkışacaktır.

İzmir'de hekimler psikoterapi lisansı için harekete geçmiştir. Dünyanın birçok yerinde psikoterapi yeterliliği, diplomadan bağımsız bir belgedir. Bazı mezunlar birçok ek ders ve uygulama yapmak zorundadır. Periyodik olarak kurslar ve sınavlar açılır. Eğer Türkiye'de benzer bir sistem için harekete geçmez isek, daha sonra klinik psikolojideki elemanların da yeterlilikleri sorgulanacaktır. Vicdanen siz de sorunuz. Bir üniversitenin master programını bitirmek klinik psikolog olmak için yeterli mi!... Yarın Samsun Üniv. veya Dicle Üniv. bir master ya da doktora programı açmaya kalksa hangi birimiz engel olabiliriz? Eğer yeterliliği üniversite diplomasına eşitlersek büyük yanlışlar yapacağız.

Temiz bir başlangıç yapalım. "Senin okulun, benim şehrim" kaygısı olmadan, bir yerden dürüstçe başlayalım. Yeterlilik onayı sorumluluğunu da Yönetim Kuruluna bırakmayıp, her konunun uzmanlarından gruplar oluşturalım. Bence, doğru yoldayız ve yapıcı bir model ortaya koyduk. Çalışmalarımızı geliştirip yaygınlaştıralım.

10-1-1998

ÖZLÜK HAKLARI ÇALIŞMALARI

-Mesleğin meslek olarak tanınması için yasa, yönetmelik ve karamelerde tanımlanmış olması gerekli.

-Avrupa'da ortak bir psikolog tanımı ve ortak yasa çalışmaları.

-Ünvanın korunması, diğer mesleklerle işbirliği içinde ve sınırlarımız belirlenmiş olarak çalışma, standartların yükseltilmesi ve korunması, verilen hizmetin en iyi ve etik kurallara uygun olarak verilmesi.

TÜRK PSİKOLOGLAR DERNEĞİNİN ÇALIŞMALARI:

A. Yönetmeliklerin Toplanması ve Rol tanımlarının Oluşturulması

1. Demekte çeşitli alanlarda çalışan psikologlar (kreş, hastane, askeri kurum, eğitim...) toplanmıştır.
2. Mevcut yönetmelik ve rol tanımları toplanmıştır.
3. Rol tanımları güncelleştirilmiş, gerektiğinde yenileri hazırlanmıştır.

S.H.Ç.E.K., Kredi ve Yurtlar Kurumu, Kreş Grubu, Adalet Bakanlığı, Yataklı Tedavi Kurumları Yönetmeliği, Trafik Yasası çalışmaları....

B. Ünvan Koruma Çalışmaları:

1. Çeşitli kurumlarda personel müdürlüklerine Yök, Danıştay ve diğer yargı kararları gönderilmiştir.
2. Psikolog olarak atanmaları ve atanmamaları gereken kişilerle ilgili bilgiler resmi ve özel kurum ve kuruluşlara bildirilmiştir.
3. Ünvanın yanlış kullanıldığı durumlarda gerekli müdahale yapılmıştır.

C. Yasa Çalışmaları:

1. Yasa çalışmalarının son durumu
2. İlk defa "psikolog" tanımının bir yasa çerçevesinde belirlenmesi, Trafik Yasası.

D. Derneğin Bir Oda Gibi Çalışması:

1. Resmi kurumlar Derneği muhatap almakta, çeşitli konularda bilgi ve onay istemektedirler.
2. Değişik konularda mahkeme kararları için uzman kanısı istenmektedir.
3. Serbest çalışmak isteyenler bilgi ve onay için başvurmaktadır.
4. Çeşitli uygulamalarda fiyat belirlenmesi için resmi ve özel kişiler Derneğe başvurmaktadır.
5. Derneğin iş bulma konusunda aldığı aktif rol oynamaktadır.